

| Titulació                                                  | Tipus | Curs | Semestre |
|------------------------------------------------------------|-------|------|----------|
| 4313382 Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes | OT    | 0    | 0        |

### Professor de contacte

Nom: Xavier Villalba Nicolás

Correu electrònic: Xavier.Villalba@uab.cat

### Equip docent

Maria Campillo Guajardo

### Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

### Equip docent extern a la UAB

Josep M. Domingo

### Prerequisits

Haver cursat els estudis de grau (abans, de llicenciatura).

Haver abonat les taxes administratives corresponents.

### Objectius

S'hi analitzaran els mecanismes que regulen les relacions literàries i culturals i s'oferiran instruments per a la seva anàlisi. L'objectiu és la lectura interpretativa d'un corpus significatiu de textos que permeti establir les relacions entre literatura catalana i cultura contemporània.

### Competències

- Aplicar els mètodes d'investigació propis dels àmbits lingüístic i literari.
- Construir un discurs argumentat de valoració crítica d'una anàlisi lingüística o literària.
- Produir informes sobre activitats o obres lingüístiques o literàries.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

### Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos literaris dels segles XIX i XX.
2. Demostrar una visió panoràmica de la cultura dels segles XIX i XX.
3. Identificar la funció literària dels textos dels segles XIX i XX.
4. Llegir les obres de manera crítica.
5. Produir informes crítics sobre literatura.

6. Relacionar corrents i tècniques literàries locals i universals.
7. Relacionar la literatura amb altres activitats artístiques.
8. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
9. Utilitzar les teories literàries actuals en l'anàlisi de produccions literàries contemporànies.

## Continguts

■ **Bloc 1** (Josep M. Domingo, UB): Verdager i la crisi modernista. Un examen del darrer Verdager, 1893-1902

Les sessions se centren en l'examen de l'obra literària darrera de Jacint Verdager: de la seva interacció amb els discursos del modernisme i, en particular, dels testimonis que lliura sobre la crisi de la literatura i de la condició autoral.

■ **Bloc 2** (Maria Campillo, UAB): Literatura catalana i memòria històrica: l'exili.

El curs estudia les relacions entre memòria i escriptura a partir de la producció autobiogràfica de i sobre l'exili de 1939. Se centra en l'anàlisi procedimental (pel que fa al gènere) i documental (pel que fa al període) d'un corpus significatiu de textos que no exclou els dietaris i la correspondència. La combinació de diferents models d'enunciació (testimonial, biogràfic, novel·lístic, etc.) i d'autoria (historiadors, escriptors i artistes plàstics) permet l'estudi de textos molt variats en intencionalitat, ús de les fonts documentals i mecanismes narratius.

## Metodologia

El curs té un format bàsic de seminari. Així, es combinaran algunes sessions teòriques amb la realització d'activitats pràctiques: elaboració d'anàlisis dels textos, exposicions per part dels estudiants i debats col·lectius.

## Activitats formatives

| Títol                                    | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>                  |       |      |                          |
| classes expositives i debats             | 50    | 2    | 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9      |
| <b>Tipus: Supervisades</b>               |       |      |                          |
| Tutorització sobre treballs              | 70    | 2,8  | 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9      |
| <b>Tipus: Autònomes</b>                  |       |      |                          |
| Estudi personal i elaboració de treballs | 120   | 4,8  | 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9      |

## Avaluació

L'avaluació s'efectuarà al llarg de tot el curs i es basarà en la participació activa al mòdul (40%) i en l'elaboració de treballs sobre els textos (60 %).

## Activitats d'avaluació

| Títol                                   | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge  |
|-----------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------|
| Elaboració de treballs sobre els textos | 60% | 6     | 0,24 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 |
| Participació activa                     | 40% | 4     | 0,16 | 1, 2, 3, 6, 8, 9          |

## Bibliografia

### ■ Bloc 1 (Josep M. Domingo): Verdaguer i la crisi modernista. Un examen del darrer Verdaguer, 1893-1902

#### Lectures

##### i) De Jacint Verdaguer

Jacint Verdaguer, Jesús Infant [1894], dins Id., Totes les Obres, ii, a cura de Joaquim Molas i Isidor Cònsul, Proa, Barcelona, 2003, ps. 565-778.

Jacint Verdaguer, Roser de tot l'any [1894],

Jacint Verdaguer, En defensa pròpia [1895-1897], a cura de Lluïsa Plans i Girabal, "OCESV", 17, Eumo / Societat Verdaguer / Universitat de Vic, Vic, 2012.

Jacint Verdaguer, Al Cel [1903], dins Id., Totes les Obres, iv, a cura de Joaquim Molas i Isidor Cònsul, Proa, Barcelona, 2006, ps. 457-529.

##### ii) Sobre Jacint Verdaguer

Ricard Torrents, Verdaguer. Un poeta per a un poble, [segona ed., revisada,] Eumo Editorial / Universitat de Vic, 2002.

Jacint Verdaguer, Autobiografia literària, a cura de Ricard Torrents, Eumo Editorial / Universitat de Vic, 2002.

##### iii) Modernitat

Marshall Berman, Todo lo sólido se desvanece en el aire. La experiencia de la modernidad [All that is solid melts into air. The experience of modernity, 1982], trad. A. Morales Vidal, Siglo xxi / Anthropos, México / Barcelona, 2013.

Matei Calinescu, Cinco caras de la modernidad. Modernismo, vanguardia, decadencia, kitsch, posmodernismo, trad. M. T. Beguiristain, Tecnos, Madrid, 1991.

David Frisby, Fragmentos de la modernidad. Teorías de la modernidad en la obra de Simmel, Krakauer y Benjamin [1985], trad. C. Manzano, Visor, Madrid, 1992.

Peter Gay, Modernidad. La atracción de la herejía de Baudelaire a Beckett [Modernism. The Lure of Heresy, 2007], trad. M. Pino, A. Corriente, C. Artime y E. Almazán, Paidós, Barcelona, 2007.

Jacques Rancière, Politique de la littérature, Galilée, Paris, 2007.

##### iv) Modernitat i literatura catalana

Gerard Horta, Cos i revolució. L'esperitisme català o les paradoxes de la modernitat, pròleg de Manuel Delgado, Edicions de 1984, Barcelona, 2004.

Concepcions i discursos sobre la modernitat en la literatura catalana dels segles xix i xx, a cura de Ramon Panyella, Punctum / GELCC, Lleida, 2010.

### ■ Bloc 2 (Maria Campillo): Literatura catalana i memòria històrica: l'exili.

## Lectures

1. Antoni Rovira i Virgili, Els darrers dies de la Catalunya Republicana, Buenos Aires, Edicions de la Revista Catalunya, 1940 (Barcelona, Proa, 1998).
2. Selecció d'epistolaris: Bartra, Vives, Riba, Carner, Rodoreda, Calders, Oliver, Benguerel.
3. Sebastià Gasch, París, 1940, Barcelona (1956), Quaderns Crema, 2001.
4. Carles Fontserè, Un exiliat de tercera. A París durant la Segona Guerra Mundial, Barcelona, Proa, 1999.
5. Xavier Benguerel, Memòria d'un exili. Xile 1940-1952, Barcelona, Edicions 62, 1982.
6. Anna Murià, Crònica de la vida d'Agustí Bartra, Barcelona, Pòrtic, 1990.
7. Avel·lí Artís-Gener, Viure i veure/3, Barcelona, Pòrtic, 1993.

## Bibliografia: selecció de bibliografia instrumental

### 1. Sobre el gènere:

- Enric Bou, Papers privats. Assaig sobre les formes autobiogràfiques, Barcelona, Edicions 62, 1993.
- Nora Catelli, El espacio autobiográfico, Barcelona, Editorial Lumen, 1991.
- Enric Cassany, "De dietaris i d'un dietari", Els Marges, núm. 82 (primavera de 2007), pp. 47-55.
- DD.AA., "La autobiografía y sus problemas teóricos", Anthropos, Suplementos: núm. 29, 1991.
- Paul Jay, El ser y el texto, Madrid, Megaluz-Endymion, 1993.
- Philippe Lejeune, Le pacte autobiographique, París, Editions du Seuil, 1975.
- David Lowenthal, El pasado es un país extraño, Madrid, Ediciones Akal, 1998.
- Georges May, L'autobiographie, París, Presses Universitaires de France, 1979.
- Josep Murgades, "Sobre memòries i dietaris: intent de caracterització d'un gènere", Els Marges, núm 1 (maig, 1974), pp. 114-118.
- Karl Weintraub, La formación de la individualidad. Autobiografía e historia, Madrid, Megaluz-Endymion, 1993.

### 2. Sobre el període:

- José Bru Tomàs, Josep M. Murià i Romaní, Diccionario de los catalanes de México, México, El Colegio de Jalisco, 1996.
- Diccionari del Catalans d'Amèrica, Barcelona, Generalitat de Catalunya/ Curial. 1992 (4 vols.).
- Daniel Díaz-Esculies, El catalanisme polític a l'exili (1939-1959); Entre filferrades. Un aspectes de l'emigració republicana dels Països Catalans (1939-1945);
- L'exili català de 1939 a la República Dominicana, Barcelona, Edicions de la Magrana, 1993, 1995.
- Albert Manent, La literatura catalana a l'exili, Barcelona, Curial, 1976.
- Vicenç Riera Llorca, Els exiliats catalans a Mèxic, Barcelona, Curial, 1994.
- Javier Rubio, La emigración de la Guerra Civil de 1936-1939, Madrid, Editorial San Martín, 1977 (3 vols).

## **BLOC 1 (JOSEP M. DOMINGO): VERDAGUER I LA CRISI MODERNISTA. UN EXAMEN DEL DARRER VERDAGUER, 1893-1902**

Les sessions se centren en l'examen de l'obra literària darrera de Jacint Verdaguer: de la seva interacció amb els discursos del modernisme i, en particular, dels testimonis que lliura sobre la crisi de la literatura i de la condició autorial.

### **LECTURES**

#### ***I) DE JACINT VERDAGUER***

Jacint Verdaguer, *Jesús Infant* [1894], dins Id., *Totes les Obres*, II, a cura de Joaquim Molas i Isidor Cònsul, Proa, Barcelona, 2003, ps. 565-778.

Jacint Verdaguer, *Roser de tot l'any* [1894],

Jacint Verdaguer, *En defensa pròpia* [1895-1897], a cura de Lluïsa Plans i Girabal, "OCESV", 17, Eumo / Societat Verdaguer / Universitat de Vic, Vic, 2012.

Jacint Verdaguer, *Al Cel* [1903], dins Id., *Totes les Obres*, IV, a cura de Joaquim Molas i Isidor Cònsul, Proa, Barcelona, 2006, ps. 457-529.

#### ***II) SOBRE JACINT VERDAGUER***

Ricard Torrents, *Verdaguer. Un poeta per a un poble*, [segona ed., revisada,] Eumo Editorial / Universitat de Vic, 2002.

Jacint Verdaguer, *Autobiografia literària*, a cura de Ricard Torrents, Eumo Editorial / Universitat de Vic, 2002.

#### ***III) MODERNITAT***

Marshall Berman, *Todo lo sólido se desvanece en el aire. La experiencia de la modernidad* [All that is solid melts into air. The experience of modernity, 1982], trad. A. Morales Vidal, Siglo XXI / Anthropos, México / Barcelona, 2013.

Matei Calinescu, *Cinco caras de la modernidad. Modernismo, vanguardia, decadencia, kitsch, posmodernismo*, trad. M. T. Beguiristain, Tecnos, Madrid, 1991.

David Frisby, *Fragmentos de la modernidad. Teorías de la modernidad en la obra de Simmel, Krakauer y Benjamin* [1985], trad. C. Manzano, Visor, Madrid, 1992.

Peter Gay, *Modernidad. La atracción de la herejía de Baudelaire a Beckett* [Modernism. The Lure of Heresy, 2007], trad. M. Pino, A. Corriente, C. Artime y E. Almazán, Paidós, Barcelona, 2007.

Jacques Rancière, *Politique de la littérature*, Galilée, Paris, 2007.

#### ***IV) MODERNITAT I LITERATURA CATALANA***

Gerard Horta, *Cos i revolució. L'espiritisme català o les paradoxes de la modernitat*, pròleg de Manuel Delgado, Edicions de 1984, Barcelona, 2004.

*Concepcions i discursos sobre la modernitat en la literatura catalana dels segles XIX i XX*, a cura de Ramon Panyella, Punctum / GELCC, Lleida, 2010.

## **BLOC 2 (MARIA CAMPILLO): LITERATURA CATALANA I MEMÒRIA HISTÒ-RICA: L'EXILI.**

El curs estudia les relacions entre memòria i escriptura a partir de la producció autobiogràfica de i sobre l'exili de 1939. Se centra en l'anàlisi procedimental (pel que fa al gènere) i documental (pel que fa al període) d'un corpus significatiu de textos que no exclou els dietaris i la correspondència. La combinació de diferents models d'enunciació (testimonial, biogràfic, novel·lístic, etc.) i d'autoria (historiadors, escriptors i artistes plàstics) permet l'estudi de textos molt variats en intencionalitat, ús de les fonts documentals i mecanismes narratius.

### **LECTURES**

1. Antoni Rovira i Virgili, *Els darrers dies de la Catalunya Republicana*, Buenos Aires, Edicions de la Revista Catalunya, 1940 (Barcelona, Proa, 1998).
2. Selecció d'epistolaris: Bartra, Vives, Riba, Carner, Rodoreda, Calders, Oliver, Benguerel.
3. Sebastià Gasch, *París, 1940*, Barcelona (1956), Quaderns Crema, 2001.
4. Carles Fontserè, *Un exiliat de tercera. A París durant la Segona Guerra Mundial*, Barcelona, Proa, 1999.
5. Xavier Benguerel, *Memòria d'un exili. Xile 1940-1952*, Barcelona, Edicions 62, 1982.
6. Anna Murià, *Crònica de la vida d'Agustí Bartra*, Barcelona, Pòrtic, 1990.
7. Avel·lí Artís-Gener, *Viure i veure/3*, Barcelona, Pòrtic, 1993.

### **BIBLIOGRAFIA: SELECCIÓ DE BIBLIOGRAFIA INSTRUMENTAL**

#### **1. SOBRE EL GÈNERE:**

Enric Bou, *Papers privats. Assaig sobre les formes autobiogràfiques*, Barcelona, Edicions 62, 1993.

Nora Catelli, *El espacio autobiográfico*, Barcelona, Editorial Lumen, 1991.

Enric Cassany, "De dietaris i d'un dietari", *Els Marges*, núm. 82 (primavera de 2007), pp. 47-55.

DD.AA., "La autobiografía y sus problemas teóricos", *Anthropos*, Suplementos: núm. 29, 1991.

Paul Jay, *El ser y el texto*, Madrid, Megaluz-Endymion, 1993.

Philippe Lejeune, *Le pacte autobiographique*, París, Editions du Seuil, 1975.

David Lowenthal, *El pasado es un país extraño*, Madrid, Ediciones Akal, 1998.

Georges May, *L'autobiographie*, París, Presses Universitaires de France, 1979.

Josep Murgades, "Sobre memòries i dietaris: intent de caracterització d'un gènere", *Els Marges*, núm 1 (maig, 1974), pp. 114-118.

Karl Weintraub, *La formación de la individualidad. Autobiografía e historia*, Madrid, Megaluz-Endymion, 1993.

#### **2. SOBRE EL PERÍODE:**

José Bru Tomàs, Josep M. Murià i Romaní, *Diccionario de los catalanes de México*, México, El Colegio de Jalisco, 1996.

*Diccionari del Catalans d'Amèrica*, Barcelona, Generalitat de Catalunya/ Curial. 1992 (4 vols.).

Daniel Díaz-Esculies, *El catalanisme polític a l'exili (1939-1959); Entre filferrades. Un aspectes de l'emigració republicana dels Països Catalans (1939-1945);*

*L'exili català de 1939 a la República Dominicana*, Barcelona, Edicions de la Magrana, 1993, 1995.

Albert Manent, *La literatura catalana a l'exili*, Barcelona, Curial, 1976.

Vicenç Riera Llorca, *Els exiliats catalans a Mèxic*, Barcelona, Curial, 1994.

Javier Rubio, *La emigración de la Guerra Civil de 1936-1939*, Madrid, Editorial San Martín, 1977 (3 vols).